

НАРЕДБА за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни оксиди и прах, изпускани в атмосферата от големи горивни инсталации

Приета с ПМС № 354 от 28.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013 г., в сила от 8.01.2013г., доп., бр. 76 от 30.08.2013 г., в сила от 30.08.2013 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С наредбата се определят норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на серен диоксид, азотни оксиди и прах, изпускани в атмосферния въздух от големи горивни инсталации (ГГИ).

(2) Разпоредбите на наредбата се прилагат за горивни инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност, равна или по-голяма от 50 MW, независимо от вида на използваното гориво.

(3) Нормите за допустими емисии (НДЕ) по ал. 1 се определят с цел постигането на висока степен на опазване здравето на хората и околната среда чрез предотвратяване или, когато това е невъзможно, ограничаване на вредните въздействия на емисиите на определени замърсители, образувани в резултат от изгарянето на горива в ГГИ.

Чл. 2. Разпоредбите на наредбата не се прилагат за следните горивни инсталации:

1. инсталациите, в които продуктите от горенето се използват за пряко нагряване, сушене или за друг вид обработка на предмети или материали;

2. инсталациите за допълнително изгаряне, които са предназначени за почистване на отпадъчните газове чрез изгаряне и които не работят като самостоятелни горивни инсталации;

3. съоръженията за регенериране на катализатори за каталитичен крекинг;

4. съоръженията за превръщане на сероводород в сяра;

5. реакторите, използвани в химическата индустрия;

6. коксовите пещи;

7. кауперите на доменните пещи;

8. всяко техническо съоръжение, използвано за задвижване на превозно средство, кораб

или въздухоплавателно средство;

9. газовите турбини и газовите двигатели, използвани на крайбрежни платформи;

10. инсталации, използващи за гориво всякакви твърди или течни отпадъци, различни от отпадъците, като:

а) селскостопански или горски растителни отпадъци;

б) растителни отпадъци от хранително-вкусовата промишленост, ако получената топлина се оползотворява;

в) растителни влакнести отпадъци от производството на първична целулозна каша и от производството на хартия от целулоза - ако са съвместно изгаряни на мястото за производство и ако получената топлина се оползотворява;

г) коркови отпадъци;

д) дървесни отпадъци, с изключение на такива, които е възможно да съдържат халогенирани органични съединения или тежки метали в резултат на третиране с дървесни консерванти или нанасяне на покритие, включително дървесни отпадъци от строителни обекти.

Чл. 3. (1) В случай че отпадъчните газове от две или повече отделни ГГИ се изпускат през един общ комин, съвкупността от тези инсталации се счита за една горивна инсталация и техният капацитет се сумира за целите на изчисляването на общата номинална входяща топлинна мощност.

(2) В случай че две или повече инсталации, на които за първи път е издадено разрешително за ползване по Закона за устройство на територията на или след 1 юли 1987г. или чиито оператори са подали пълно заявление за такова разрешително на или след тази дата, са инсталирани по такъв начин, че при отчитане на техническите и икономическите фактори техните отпадъчни газове биха могли да бъдат изпускани през общ комин, съвкупността от тези инсталации се счита за една горивна инсталация и техният капацитет се сумира за целите на изчисляването на общата номинална входяща топлинна мощност.

(3) В случаите по ал. 2 министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице се произнася със становище.

(4) Отделни горивни инсталации с номинална входяща топлинна мощност под 15 MW не се вземат предвид за целите на изчисляване на общата номинална входяща топлинна мощност на съвкупността от горивни инсталации по ал. 1 и 2.

Глава втора

НОРМИ ЗА ДОПУСТИМИ ЕМИСИИ НА СЕРЕН ДИОКСИД, АЗОТНИ ОКСИДИ И ПРАХ

Чл. 4. (1) Изпускането на отпадъчни газове от ГГИ се извършва организирано през комин, състоящ се от една или повече отделни димни тръби, чиято височина е изчислена така, че да не се нарушава качеството на атмосферния въздух в района на въздействие на горивната инсталация.

(2) При проектиране и изграждане на нови ГГИ, независимо от задължението за постигане на НДЕ, се определя въздействието на инсталацията върху качеството на атмосферния въздух в района, като се използва утвърдена методика съгласно чл. 11, ал. 3 от Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ). При определяне на това въздействие се отчитат фоновите нива на контролираните замърсители в района на въздействие на инсталацията.

(3) По отношение на ГГИ задължително се прилага необходимата степен на пречистване на димните газове, височина на комина и др., така че при тяхната експлоатация съдържанието на нормираните с наредбата вредни вещества в атмосферния въздух да не превишава нормите за концентрации на вредни вещества съгласно Наредба № 12 от 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ, бр. 58 от 2010 г.).

(4) В случай на изграждане на нова ГГИ, която е вероятно да окаже значително въздействие върху околната среда в друга държава - членка на Европейския съюз, министърът на околната среда и водите осигурява цялата необходима информация и провеждане на консултации в трансграничен контекст по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и глава осма от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, приета с Постановление № 59 на Министерския съвет от 2003 г. (обн., ДВ, бр. 25 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 3 от 2006 г., бр. 80 от 2009 г., бр. 29 от 2010 г., бр. 3 от 2011 г. и бр. 94 от 2012 г.).

Чл. 5. (1) Всички комплексни разрешителни (КР) на инсталации, които включват ГГИ, за които е издадено разрешително за ползване преди 7 януари 2013 г. или чиито оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата и са въведени в експлоатация не по-късно от 7 януари 2014 г., трябва да включват условия, които гарантират, че емисиите в атмосферния въздух не превишават съответните НДЕ, определени в част 1 от приложение № 1.

(2) Всички КР за инсталации, които включват ГГИ, съдържащи условие, което освобождава от спазване на НДЕ при ограничена експлоатация от 20 000 часа в периода от 1 януари 2008 г. до 31 декември 2015 г., и които са в експлоатация след 1 януари 2016 г., трябва да включват условия, които гарантират, че емисиите в атмосферния въздух не превишават съответните НДЕ, определени в част 2 от приложение № 1.

(3) В КР на всички ГГИ, които не попадат в приложното поле на ал. 1 и 2, се включват условия, които гарантират, че емисиите в атмосферния въздух не превишават НДЕ, определени в част 2 от приложение № 1.

Чл. 6. (1) Нормите за допустими емисии, определени в части 1 и 2 от приложение № 1, както и минималните степени на десулфуризация, определени в част 5 от приложение № 1, се прилагат за емисиите от всеки комин в зависимост от общата номинална входяща топлинна мощност на цялата горивна инсталация.

(2) В случай че НДЕ по приложение № 1 се прилагат за част от горивна инсталация с ограничен брой експлоатационни часове, те се определят в съответствие с общата номинална входяща топлинна мощност на цялата горивна инсталация.

Чл. 7. По искане на заинтересованите лица министърът на околната среда и водите може да позволи за максимален срок до 6 месеца изключение от задължението за спазване на НДЕ за серен диоксид по чл. 5 за инсталации, които нормално използват единствено горива с ниско съдържание на сяра, когато операторът на съответната инсталация не е в състояние да спазва тези НДЕ поради прекъсване на доставката на такива горива, предизвикана от техния краен недостиг.

Чл. 8. (1) По искане на заинтересованите лица министърът на околната среда и водите може да позволи изключение от задължението за спазване на НДЕ по чл. 5, когато една инсталация, която използва само газообразно гориво, по изключение трябва да използва други горива.

(2) Изключението по ал. 1 се позволява в случай на внезапно прекъсване на захранването с газ и ако за изгарянето на другите горива инсталацията не е оборудвана със съоръжения за пречистване на отпадъчните газове.

(3) Срокът, за който се позволява изключението по ал. 1, не може да превишава 10 денонощия, освен в случаите, когато съществува непреодолима необходимост от поддържането на доставките на енергия.

(4) При всички случаи по ал. 1 операторът е длъжен да уведоми незабавно министъра на околната среда и водите.

Чл. 9. В случаите на прилагане на изключенията по чл. 7 и 8 министърът на околната среда и водите докладва незабавно на Европейската комисия (ЕК).

Чл. 10. (1) Когато дадена горивна инсталация бъде разширена, към разширената част на инсталацията се прилагат НДЕ съгласно част 2 от приложение № 1.

(2) Когато горивна инсталация бъде променена по начин, който може да окаже въздействие върху околната среда и тази промяна засяга част от инсталацията с номинална входяща топлинна мощност от 50 MW или повече, към променената част се прилагат НДЕ съгласно част 2 от приложение № 1.

(3) Нормите за допустими емисии по ал. 1 и 2 се определят според общата номинална входяща топлинна мощност на цялата инсталация.

Чл. 11. Нормите за допустими емисии, определени в части 1 и 2 от приложение № 1, не се прилагат за следните горивни инсталации:

1. дизелови двигатели;
2. регенерационни котли към инсталации за производство на целулозна каша; за тези котли се прилагат НДЕ съгласно приложение № 2.

Чл. 12. (1) В случаите, когато в горивни инсталации се изгаря местно твърдо гориво, което поради своите характеристики не позволява спазването на НДЕ за серен диоксид, определени в чл. 5, могат да бъдат прилагани минималните степени на десулфуризация, определени в част 5 от приложение № 1, в съответствие с правилата, определени в част 6 от приложение № 1.

(2) Прилагането на изключението по ал. 1 може да бъде разрешено на основание на представена от оператора преди издаване/преразглеждане на КР и одобрена от министъра на околната среда и водите или от упълномощено от него длъжностно лице техническа обосновка за невъзможността за спазване на НДЕ, определени с чл. 5.

(3) За целите на ежегодното докладване пред ЕК операторите на горивни инсталации представят до 31 март пред министъра на околната среда и водите информация за предходната година за:

1. съдържанието на сяра в използваното гориво и постигнатата степен на десулфуризация, определени като средномесечни стойности по комини или по котли - за инсталации, за които се прилага ал. 1;

2. броя на експлоатационните часове - за инсталации, които не работят повече от 1500 експлоатационни часа, определени като плаваща средна стойност, за период 5 години.

Глава трета

ПРЕХОДЕН НАЦИОНАЛЕН ПЛАН

Чл. 13. (1) Преходният национален план (ПНП) по чл. 9в ЗЧАВ се прилага в периода от 1 януари 2016 г. до 30 юни 2020 г.

(2) Всяка голяма горивна инсталация, която е включена в ПНП, се освобождава от задължението за спазване на НДЕ по чл. 5, ал. 1 и 2 и/или на степените на десулфуризация по чл. 12 в съответствие с установените в ПНП срокове.

(3) Преходният национален план включва емисиите на един или повече от следните замърсители: азотни оксиди, серен диоксид и прах, за всяка горивна инсталация, включена в ПНП.

(4) Нормите за допустими емисии за серен диоксид, азотни оксиди и прах на горивните инсталации, включени в ПНП, определени съгласно приложение № 2 и съгласно издадените КР по чл. 117 ЗООС и приложими към 31 декември 2015 г., се запазват.

(5) В ПНП се включват горивни инсталации с разрешително за ползване, издадено за първи път преди 27 ноември 2002 г., или чиито оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата и инсталацията е пусната в експлоатация не по-късно от 27 ноември 2003 г.

(6) За газовите турбини ПНП включва само емисиите на азотни оксиди.

(7) Нормите за допустими емисии за серен диоксид, азотни оксиди и прах, които се прилагат към 31 декември 2015 г., се определят съгласно приложение № 2 и се включват в КР на горивната инсталация.

(8) Горивни инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност, по-голяма от 500 MW, използващи твърди горива, чието първоначално разрешително за ползване е издадено след 1 юли 1987 г., спазват НДЕ на азотни оксиди, определени в част 1 от приложение № 1.

Чл. 14. Преходният национален план не може да включва следните горивни инсталации:

1. горивни инсталации, за които се прилага чл. 18, ал. 1;
2. горивни инсталации в рафинерии, които изгарят нискокалорични газове от газификацията на остатъци от рафиниране или остатъци от дестилация и превръщане при рафинирането на суров нефт за собствена консумация, самостоятелно или съвместно с други горива;
3. горивни инсталации, за които се прилага глава пета;
4. горивни инсталации, за които в издаденото КР има включено условие, освобождаващо от спазване на НДЕ при условията на ограничена експлоатация от 20 000 часа в периода от 1 януари 2008 г. до 31 декември 2015 г.

Чл. 15. (1) В ПНП се определят тавани на максималните общи годишни емисии за всеки от замърсителите, включени в него, от всички инсталации, обхванати от плана.

(2) Таваните по ал. 1 се определят въз основа на общата номинална входяща топлинна мощност на всяка инсталация към 31 декември 2010 г., нейния действителен годишен брой експлоатационни часове и нейната консумация на гориво, определени като средна стойност за последните 10 години на експлоатация до 2010 г. включително.

(3) Таванът за 2016 г. се изчислява въз основа на съответните НДЕ, определени в приложение № 2, или, когато е приложимо, въз основа на степените на десулфуризация,

определени в същото приложение.

(4) За газовите турбини се използват НДЕ на азотни оксиди, определени за такива инсталации в приложение № 2.

(5) Таваните за 2019 и 2020 г. се изчисляват въз основа на съответните НДЕ, определени в част 1 от приложение № 1, или, когато е приложимо, въз основа на степените на десулфуризация, определени в част 5 от приложение № 1.

(6) Таваните за 2017 и 2018 г. се определят така, че да е осигурено линейно намаление на таваните между 2016 и 2019 г.

Чл. 16. Ако инсталация, която е включена в ПНП, бъде изведена от експлоатация или престане да попада в приложното поле на наредбата, това не води до увеличаване на общите годишни емисии от останалите включени в ПНП инсталации.

Чл. 17. Преходният национален план съдържа също:

1. разпоредби за мониторинг и докладване съгласно Решение за прилагане на ЕК от 10 февруари 2012 г. за определяне на правила относно преходните национални планове (ОВ, L 52 от 24.2.2012);

2. мерки, предвидени за всяка от инсталациите, с цел да се гарантира своевременното спазване на НДЕ, които се прилагат от 1 юли 2020 г.

Глава четвърта ВРЕМЕННА ДЕРОГАЦИЯ

Чл. 18. (1) Съществуващи ГГИ могат да бъдат освободени от задължението за спазване на НДЕ по чл. 5, ал. 1 и 2 и/или на степените на десулфуризация по чл. 12 за периода от 1 януари 2016 г. до 31 декември 2023 г., както и от включването им в ПНП по чл. 13, ако са изпълнени следните условия:

1. операторът на съществуващата инсталация е поел отговорността в писмена декларация, подадена до министъра на околната среда и водите не по-късно от 1 януари 2014 г., да не експлоатира инсталацията повече от 17 500 часа за периода от 1 януари 2016 г. до 31 декември 2023 г.;

2. операторът включва отчет за отработените часове до края на всяка година считано от 1 януари 2016 г. в доклада по чл. 125, ал. 1, т. 6 ЗООС;

3. инсталацията не е освободена от спазване на НДЕ при условията на ограничена експлоатация от 20 000 часа в периода от 1 януари 2008 г. до 31 декември 2015 г.;

4. през останалото време на експлоатация по т. 1 инсталацията трябва да спазва най-малко определените съгласно приложение № 2 и съгласно издаденото КР по чл. 117

ЗООС и приложими към 31 декември 2015 г. НДЕ на серен диоксид или степени на десулфуризация, азотни оксиди и прах;

5. горивни инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност над 500 MW, използващи твърди горива, на които първоначалното разрешително за ползване е било издадено след 1 юли 1987 г., спазват НДЕ на азотни оксиди, определени в част 1 от приложение № 1.

(2) За горивни инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност, превишаваща 1500 MW, въведени в експлоатация преди 31 декември 1986 г. и използващи местно твърдо гориво с долна топлина на изгаряне, непревишаваща 5800 kJ/kg, съдържание на влага, превишаващо 45 % (тегловни), комбинирано съдържание на влага и пепел, превишаващо 60 % (тегловни), и съдържание на калциев оксид в пепелта, превишаващо 10 %, периодът на експлоатация по ал. 1, т. 1 е 32 000 експлоатационни часа.

Чл. 19. (1) До 1 януари 2016 г. министърът на околната среда и водите изпраща на ЕК списък с горивните инсталации, за които се прилага чл. 18, като посочва за всяка от тях общата номинална входяща топлинна мощност, използваните видове гориво и приложимите НДЕ за серен диоксид, азотни оксиди и прах.

(2) Министърът на околната среда и водите предоставя на ЕК ежегодно доклад за броя експлоатационни часове, използвани от 1 януари 2016 г., за инсталациите, за които се прилага чл. 18.

Глава пета

ГОРИВНИ ИНСТАЛАЦИИ ЗА ЦЕНТРАЛНО ОТОПЛЕНИЕ

Чл. 20. До 31 декември 2022 г. горивна инсталация може да бъде освободена от задължението за спазване на НДЕ по чл. 5, ал. 1 и 2 и/или на степените за десулфуризация по чл. 12, ако са изпълнени следните условия:

1. общата номинална входяща топлинна мощност на горивната инсталация не надвишава 200 MW;

2. първоначалното разрешително за ползване на инсталацията е издадено преди 27 ноември 2002 г. или операторът на инсталацията е подал пълно заявление за разрешително преди тази дата и инсталацията е въведена в експлоатация не по-късно от 27 ноември 2003 г.;

3. най-малко 50 на сто от производството на полезна топлоенергия на инсталацията, определено като плаваща средна стойност за период 5 години, се предоставя под формата на пара или топла вода на обществена мрежа за централно отопление;

4. до 31 декември 2022 г. се спазват най-малкото определените съгласно приложение № 2 и съгласно издаденото КР на инсталацията и приложими към 31 декември 2015 г. НДЕ за

серен диоксид, азотни оксиди и прах.

Чл. 21. (1) До 1 януари 2016 г. министърът на околната среда и водите изпраща на ЕК списък с горивните инсталации, за които се прилага чл. 20, като посочва за всяка от тях общата номинална входяща топлинна мощност, използваните видове гориво и приложимите НДЕ за серен диоксид, азотни оксиди и прах.

(2) Министърът на околната среда и водите предоставя ежегодно на ЕК за всички инсталации, за които се прилага чл. 20, информация за съотношението на производството на полезна топлоенергия, предоставена под формата на пара или топла вода на обществена мрежа за централно отопление, изразено като плаваща средна стойност за предходните 5 години.

Глава шеста

ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ПРЕЧИСТВАТЕЛНИТЕ СЪОРЪЖЕНИЯ

Чл. 22. (1) В КР на ГГИ по чл. 117 ЗООС се включват условия за процедурите в случаите на неефективна работа или спиране на пречиствателни съоръжения.

(2) При авария или спиране на пречиствателните съоръжения, вследствие на което е налице превишаване на НДЕ, операторът е длъжен, в случай че в рамките на 24 часа спазването им не бъде постигнато отново, да ограничи или да спре работата на инсталацията, или да премине към използване на нискоемисионни горива.

(3) При всички случаи по ал. 2 операторът е длъжен в срок, не по-дълъг от 48 часа, да уведоми за това директора на съответната регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ).

(4) В рамките на всеки произволно избран период от 12 месеца общата продължителност на експлоатацията на една горивна инсталация без функциониращи пречиствателни съоръжения не може да превишава 120 часа.

Чл. 23. По искане на заинтересованите лица министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице може да допусне изключение от ограниченията по чл. 22, ал. 2 и 4 в един от следните случаи:

1. по преценка на министъра на икономиката, енергетиката и туризма е налице непреодолима необходимост от поддържане на енергийните доставки;

2. инсталацията с аварирала или спрели пречиствателни съоръжения е възможно да бъде заменена за ограничен период от време единствено с друга инсталация, експлоатацията на която би довела до общо увеличаване на емисиите.

Глава седма

ИЗМЕРВАНИЯ НА ЕМИСИИ ОТ ГОЛЕМИ ГОРИВНИ ИНСТАЛАЦИИ

Чл. 24. (1) При проектиране, изграждане на нови ГГИ и експлоатация на съществуващи ГГИ възложителят, съответно операторът на съответната инсталация, осигурява всички необходими условия и апаратура за извършване на собствени периодични или непрекъснати измервания на емисиите на серен диоксид, азотни оксиди и прах съгласно изискванията на част 3 от приложение № 1 и глави пета, шеста и седма от Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници (обн., ДВ, бр. 31 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 52 от 2000 г., бр. 93 от 2006 г. и бр. 34 от 2011 г.).

(2) Инсталирането и работата на автоматичните системи за измерване подлежат на контрол и годишни контролни изпитвания съгласно изискванията на част 3 от приложение №1.

(3) Разположението и броят на точките за вземане на проби се определят от собственика или ползвателя на обекта и се утвърждават от директора на съответната РИОСВ, на чиято територия е разположен обектът.

(4) Всички резултати от мониторинга се записват, обработват и представят във формата, определен в глава шеста от Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници, по начин, който позволява на директора на съответната РИОСВ да проверява спазването на експлоатационните условия и НДЕ, включени в КР.

Чл. 25. Нормите за допустими емисии се приемат за спазени единствено когато са изпълнени условията, определени в част 4 от приложение № 1.

Чл. 26. (1) За ГГИ с електрическа мощност, равна или по-голяма от 300 MW, които са получили разрешение за строеж след 25 юни 2009 г., операторът извършва оценка дали са изпълнени следните условия:

1. наличие на подходящи места за складиране на въглероден диоксид;
2. наличие на техническа и икономическа възможност за изграждане на транспортни връзки;
3. наличие на техническа и икономическа възможност за изграждане на инсталация за улавяне на въглероден диоксид.

(2) Ако условията по ал. 1 са изпълнени, операторът трябва да осигури запазване на подходящо място на площадката за оборудване за улавяне и компресиране на въглеродния диоксид.

(3) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма определя дали условията по ал. 1 са изпълнени на базата на оценката на оператора и на друга налична информация, отнасяща се в частност до опазването на околната среда и на човешкото здраве.

Глава осма

НОРМИ ЗА ДОПУСТИМИ ЕМИСИИ НА ИНСТАЛАЦИИ НА НЯКОЛКО ГОРИВА

Чл. 27. При горивни инсталации, изгарящи едновременно две или повече различни горива, НДЕ се определят от министъра на околната среда и водите или от упълномощено от него длъжностно лице при спазване на следната последователност:

1. определят се НДЕ, приложими за всяко отделно гориво и замърсител в зависимост от общата номинална входяща топлинна мощност на горивната инсталация, съгласно части 1 и 2 от приложение № 1;

2. определят се горивно претеглените НДЕ, получени чрез умножение на определените съгласно т. 1 индивидуални НДЕ по общата номинална входяща топлинна мощност, осигурявана от всеки вид гориво, като произведенията се разделят на сбора от номиналните топлинни мощности, осигурявани от всички горива;

3. събират се отделните горивно претеглени НДЕ, определени съгласно т. 2.

Чл. 28. (1) При горивни инсталации на няколко горива, използващи за собствена консумация остатъците от дестилация и превръщане от рафинирането на суров нефт, самостоятелно или с други горива, могат да се прилагат НДЕ, различни от нормите, определени по чл. 27:

1. когато при работата на горивната инсталация приносят на определящото гориво към общата номинална топлинна мощност е 50 на сто или повече, се прилагат НДЕ по част 1 от приложение № 1;

2. когато приносят на определящото гориво към общата номинална входяща топлинна мощност е по-малък от 50 на сто, НДЕ се определят при спазване на следната последователност:

а) определят се НДЕ, приложими за всяко отделно гориво и замърсител в зависимост от общата номинална входяща топлинна мощност на горивната инсталация, съгласно част 1 от приложение № 1;

б) определя се НДЕ на определящото гориво чрез умножаване на НДЕ, определени по буква "а", по множител 2 и от получения резултат се изважда НДЕ на използваното гориво с най-ниска НДЕ;

в) определят се горивно претеглените НДЕ за всяко използвано гориво чрез умножение на изчислената съгласно букви "а" и "б" НДЕ по номиналната входяща топлинна мощност, осигурявана от всеки вид използвано гориво, като произведенията се разделят на сбора от номиналните топлинни мощности, осигурявани от всички горива;

г) сумират се отделните горивно претеглени НДЕ, определени съгласно буква "в".

(2) Като алтернатива на ал. 1 при горивни инсталации на няколко горива, използващи за собствена консумация остатъците от дестилация и превръщане от рафинирането на суров нефт, самостоятелно или с други горива, могат да се прилагат средни НДЕ на серен диоксид съгласно част 7 от приложение № 1.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Емисия" е прякото или непрякото изпускане на вещества в атмосферния въздух от горивна инсталация при нейната експлоатация.

2. "Норма за допустими емисии" е масата, изразена посредством определени конкретни параметри, концентрацията и/или нивото на емисиите, които не могат да бъдат превишавани по време на един или на повече периоди от време.

3. "Степен на десулфуризация" при горивен процес е съотношението между количеството сяра, което не е изпуснато във въздуха от горивната инсталация за даден период от време, и количеството сяра, съдържащо се в твърдото гориво, въведено в съоръженията на горивната инсталация, и е използвано в рамките на същия период от време.

4. "Оператор" е всяко физическо или юридическо лице, което изцяло или частично експлоатира или контролира дадена горивна инсталация или част от нея, или в случаите, когато това се предвижда от законодателството, такова лице, на което е делегирана решаваща икономическа власт по отношение на техническото функциониране на инсталацията.

5. "Гориво" е всеки твърд, течен или газообразен горивен материал.

6. "Номинална входяща топлинна мощност" на една горивна инсталация се определя като произведение от долната топлотворна способност на използваното гориво и количеството гориво, подавано при номинален (проектен) товар за един час, в мегавати (MW).

7. "Горивна инсталация на няколко горива" е всяка горивна инсталация, която може да изгаря едновременно или последователно два или повече различни вида гориво.

8. "Горивно претеглени НДЕ" са величини, използвани за определяне на НДЕ при

горивни инсталации на няколко горива, които се изчисляват по начина по чл. 27, т. 2 или по чл. 28, ал. 1, т. 2, буква "в", в зависимост от вида на горивната инсталация на няколко горива.

9. "Съществуваща инсталация" е всяка горивна инсталация, за която първоначалното разрешение за изграждане и/или експлоатация съгласно действащото към този момент законодателство е издадено преди 7 януари 2013 г. или за която е подадено пълно заявление за разрешително преди тази дата и тя е въведена в експлоатация не по-късно от 7 януари 2014 г.

10. "Нова инсталация" е всяка горивна инсталация, за която първоначалното разрешително за ползване съгласно действащото към момента законодателство е издадено след 7 януари 2013 г. и тя не е въведена в експлоатация преди 7 януари 2014 г.

11. "Природен газ" е метан с естествен произход, със съдържание на инертни и други съставки не повече от 20 % (обемни).

12. "Биомаса" е който и да е от следните продукти или отпадъци:

а) продукти, съставени от растителна материя със селскостопански или горски произход, които могат да бъдат използвани като гориво, с цел оползотворяване на тяхното енергийно съдържание;

б) следните отпадъци:

аа) селскостопански или горски растителни отпадъци;

бб) растителни отпадъци от хранително-вкусовата промишленост, ако получената топлина се оползотворява;

вв) растителни влакнести отпадъци от производството на първична целулозна каша и от производството на хартия от целулоза, ако са съвместно изгаряни на мястото за производство и ако получената топлина се оползотворява;

гг) коркови отпадъци;

дд) дървесни отпадъци, с изключение на такива, които е възможно да съдържат халогенирани органични съединения или тежки метали в резултат на третиране с дървесни консерванти или нанасяне на покритие, включително дървесни отпадъци от строителни обекти.

13. "Газова турбина" е всяка ротационна машина, която превръща термичната енергия в механична работа и се състои основно от компресор, термичен агрегат, в който се окислява горивото, за да подгръва работния флуид, и турбина.

14. "Непреодолима необходимост от поддържане на енергийните доставки" има, когато прекъсването на доставките би създадо:

а) опасност за здравето или живота на хора;

б) опасност от възникване на големи производствени аварии;

в) опасност за целостта на електроенергийната система;

г) опасност от нанасянето на значителни материални щети на системата, съответно на мрежата или на потребителите.

15. "Комин" е конструкция, включваща една или повече димни тръби, през която преминават отпадъчни газове, за да бъдат изпуснати във въздуха.

16. "Експлоатационни часове" е времето, изразено в часове, през което цялата или част от горивна инсталация функционира и изпуска емисии във въздуха, с изключение на периодите на пускане и спиране.

17. "Местно твърдо гориво" е срещано в естествени условия твърдо гориво, което се добива на местно равнище и изгаря в специално конструирани за това гориво горивни инсталации.

18. "Определящо гориво" е гориво, което сред всички горива, използвани в горивна инсталация на няколко горива, която използва за гориво остатъци от дестилация и от превръщане при рафинирането на суров нефт за собствена консумация, самостоятелно или съвместно с други горива, има най-високата норма за допустими емисии, определена в част I от приложение № 1, или, в случай на няколко горива с една и съща норма за допустими емисии - горивото, което има най-голяма номинална входяща топлинна мощност.

19. "Газов двигател" е двигател с вътрешно горене, който работи в съответствие с цикъла на Ото и използва искрово запалване, или двигател на два вида гориво, при който запалването на горивото се осъществява чрез компресия.

20. "Дизелов двигател" е двигател с вътрешно горене, който работи в съответствие с дизеловия цикъл и при който запалването на горивото се осъществява чрез компресия.

21. "Съществена промяна" е промяна в работата на една горивна инсталация, която отговаря на определението по § 1, т. 41 от допълнителните разпоредби на ЗООС.

§ 2. Наредбата въвежда разпоредбите на Глава III и на Приложение V на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 9в ЗЧАВ.

§ 4. Министърът на околната среда и водите издава инструкции и указания по

прилагането на наредбата.

§ 5. (Нов - ДВ, бр. 76 от 2013 г. , в сила от 30.08.2013 г.) Нормите на допустими емисии по приложение I, част 1 се прилагат за инсталациите по чл. 5, ал. 1 от 1 януари 2016г.

§ 6. (Нов - ДВ, бр. 76 от 2013 г. , в сила от 30.08.2013 г.) Нормите на допустими емисии по приложение I, част 2 се прилагат за инсталациите по чл. 5, ал. 2 от 1 януари 2016г.

Приложение № 1

към чл. 5, 6, 10, чл. 12,
ал. 1, чл. 13, ал. 7, чл. 15,
ал. 5, чл. 18, ал. 1, т. 5,
чл. 24, ал. 1 и 2,
чл. 25, чл. 27, т. 1 и чл. 28

ТЕХНИЧЕСКИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ГОРИВНИТЕ ИНСТАЛАЦИИ

Част 1

Норми за допустими емисии за горивни инсталации по чл. 5, ал. 1

1. Всички НДЕ се изчисляват при следните условия: температура 273,15 К, налягане 101,3 kPa, след корекция за съдържанието на водна пара в отпадъчните газове и при стандартно съдържание на O₂, равно на 6 % при използване на твърди горива, на 3 % за горивни инсталации, използващи течни или газообразни горива, с изключение на газови турбини и газови двигатели, и на 15 % за газови турбини и газови двигатели.

2. Норми за допустими емисии (в mg/Nm³) на SO₂ за горивни инсталации, използващи твърди или течни горива, с изключение на газови турбини и газови двигатели:

Обща номинална топлинна мощност (MW)	Въглища, включително лигнитни въглища и други твърди горива	Биомаса	Торф	Течни горива
50 – 100	400	200	300	350
100 – 300	250	200	300	250
> 300	200	200	200	200

а) горивни инсталации, използващи твърди горива, на които е издадено разрешително за ползване преди 27 ноември 2002 г. или чиито оператори са подали пълно заявление за лицензия преди тази дата, при условие че инсталацията е пусната в експлоатация не по-късно от 27 ноември 2003 г., и чийто период на експлоатация не надвишава 1500 експлоатационни часа годишно, определени като плаваща средна стойност за период 5 години, спазват НДЕ на SO₂ от 800 mg/Nm³;

б) горивни инсталации, които използват течни горива и на които е издадено разрешително за ползване преди 27 ноември 2002 г. или чиито оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата, при условие че инсталацията е пусната в експлоатация не по-късно от 27 ноември 2003 г., чийто период на експлоатацията не надвишава 1500 експлоатационни часа годишно, определени като плаваща средна стойност за период 5 години, спазват НДЕ на SO₂ от 850 mg/Nm³ при инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност, която не надвишава 300 MW, и 400 mg/Nm³ при инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност над 300 MW;

в) за частите от горивна инсталация, които изхвърлят отпадъчните газове през една или повече отделни димни тръби от общ комин и чийто период на експлоатация не надвишава 1500 експлоатационни часа годишно, определени като плаваща средна стойност за период 5 години, могат да се прилагат НДЕ, определени в букви "а" и "б", с отчитане на общата номинална входяща топлинна мощност на цялата горивна инсталация; в такива случаи се извършва отделен мониторинг на емисиите от всяка от димните тръби.

3. Норми за допустими емисии (в mg/Nm³) на SO₂ за горивни инсталации, използващи газообразни горива, с изключение на газови турбини и газови двигатели:

В общия случай	35
Втечен газ	5
Нискокалорични коксови газове	400
Нискокалорични доменни газове	200

Горивните инсталации, които използват за гориво нискокалорични газове, получени от газифицирането на остатъците в рафинериите, и на които е издадено разрешително за ползване преди 27 ноември 2002 г. или чиито оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата, при условие че инсталацията е пусната в експлоатация не по-късно от 27 ноември 2003 г., спазват НДЕ на SO₂ от 800 mg/Nm³.

4. Норми за допустими емисии (в mg/Nm³) на NO_x за горивни инсталации, използващи твърди или течни горива, с изключение на газови турбини и газови двигатели:

Обща номинална топлинна мощност (MW)	Въглища, включително лигнитни въглища и други твърди горива	Биомаса и торф	Течни горива
50 – 100	300 450 – при прахово изгаряне на лигнитни въглища	300	450
100 – 300	200	250	200(1)
> 300	200	200	150(1)

(1) Нормата за допустими емисии е 450 mg/Nm³ при изгаряне на остатъци от дестилация и от преработка при рафинирането на суров нефт за собствена консумация в горивни инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност, непревишаваща 500 MW, на които е издадено разрешително за ползване преди 27 ноември 2002 г. или чиито оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата, при условие че инсталацията е пусната в експлоатация не по-късно от 27 ноември 2003г.

а) горивни инсталации в химически инсталации, които използват за собствена консумация гориво от течни производствени остатъци, които не са предмет на търговска дейност, и са с обща номинална входяща топлинна мощност, по-малка или равна на 500 MW, на които е издадено разрешително за ползване преди 27 ноември 2002 г. или чиито оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата, при условие че инсталацията е пусната в експлоатация не по-късно от 27 ноември 2003 г., спазват НДЕ на NO_x от 450 mg/Nm³;

б) горивни инсталации, използващи твърди или течни горива, с обща номинална входяща топлинна мощност, по-малка или равна на 500 MW, на които е издадено разрешително за ползване преди 27 ноември 2002 г. или чиито оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата, при условие че инсталацията е била пусната в експлоатация най-късно на 27 ноември 2003 г., и чийто период на експлоатация не надвишава 1500 експлоатационни часа годишно, определени като плаваща средна стойност за период 5 години, спазват НДЕ на NO_x от 450 mg/Nm³;

в) горивни инсталации, използващи твърди горива и имащи обща номинална входяща топлинна мощност над 500 MW, на които е издадено разрешително преди 1 юли 1987 г. и чиито период на експлоатация не надвишава 1500 експлоатационни часа годишно, определени като плаваща средна стойност за период 5 години, спазват НДЕ на NO_x от 450 mg/Nm³;

г) горивни инсталации, използващи течни горива и имащи обща номинална входяща топлинна мощност над 500 MW, на които е издадено разрешително преди 27 ноември 2002 г., или чиито оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата, при условие че инсталацията е пусната в експлоатация не по-късно от 27 ноември 2003 г., и

чийто период на експлоатация не надвишава 1500 експлоатационни часа годишно, определени като плаваща средна стойност за период 5 години, спазват НДЕ на NOx от 400 mg/Nm³;

д) за частите от горивна инсталация, които изпускат отпадъчните газове през една или повече отделни димни тръби от общ комин и чийто период на експлоатация не надвишава 1500 експлоатационни часа годишно, определени като плаваща средна стойност за период 5 години, могат да се прилагат НДЕ по букви "б", "в" и "г", при отчитане на общата номинална входяща топлинна мощност на цялата горивна инсталация; в такива случаи се извършва отделен мониторинг на емисиите от всяка от тези димни тръби.

5. Газови турбини, включително инсталации с комбиниран цикъл – Combined Cycle Gas Turbine (CCGT), използващи леки и средни дестилати като течни горива, спазват НДЕ на NOx от 90 mg/Nm³ и на CO от 100 mg/Nm³.

По отношение на газови турбини, използвани в аварийни случаи, чийто период на експлоатация не надвишава 500 експлоатационни часа годишно, не се прилагат определените в настоящата точка НДЕ. Операторът на такива инсталации води отчетност за използваните експлоатационни часове.

6. Норми за допустими емисии (в mg/Nm³) на NOx и CO за горивни инсталации, използващи газообразно гориво:

	NOx	CO
Горивни инсталации, изгарящи природен газ, с изключение на газови турбини и газови двигатели	100	100
Горивни инсталации, изгарящи газ от доменни пещи, коксови газове или нискокалорични газове от газифицирането от остатъци от рафиниране с изключение на газови турбини и газови двигатели	200(3)	-
Горивни инсталации, изгарящи други газове, с изключение на газови турбини и газови двигатели	200(3)	-
Газови турбини, включително инсталации с комбиниран цикъл (CCGT), използващи за гориво природен газ (1)	50(1)(2)	100
Газови турбини, включително инсталации с комбиниран цикъл (CCGT), използващи за гориво други газове	120	-
Газови двигатели	100	100

(1) 75 mg/Nm³ в следните случаи, в които к.п.д. на газовата турбина е определен по ISO при условията на базов товар:

а) газови турбини, използвани в комбинирана система за производство на топлинна и електроенергия, с общ к.п.д., превишаващ 75 %;

б) газови турбини, използвани в комбиниран цикъл, със среден общ годишен к.п.д. за

електропроизводство, превишаващ 55 %;

в) газови турбини, за механични задвижвания.

(2) За газови турбини в инсталации с единичен цикъл, които не попадат в никоя от категориите, посочени в забележка (1), но чийто к.п.д. надвишава 35 %, определен по ISO при условията на базов товар, НДЕ на азотни оксиди (NOx) са $50 \times \eta/35$, където η е к.п.д. на газовата турбина, изразен в проценти, определен по ISO при условията на базов товар.

(3) 300 mg/Nm³ за горивни инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност, по-малка или равна на 500 MW, на които е издадено разрешително за ползване преди 27 ноември 2002 г. или чийто оператор е подал пълно заявление за разрешително преди тази дата, при условие че инсталацията е пусната в експлоатация не по-късно от 27 ноември 2003г.

а) за газовите турбини, включително инсталациите с комбиниран цикъл (CCGT), определените в таблицата от настоящата точка, НДЕ на азотни оксиди (NOx) и на въглероден оксид (CO) се прилагат само при натоварване над 70 %;

б) за газовите турбини, включително инсталациите с комбиниран цикъл (CCGT), на които е издадено разрешително за ползване преди 27 ноември 2002 г. или чийто оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата, при условие че инсталацията е пусната в експлоатация не по-късно от 27 ноември 2003 г., и чийто период на експлоатация не надвишава 1500 експлоатационни часа годишно, определени като плаваща средна стойност за период 5 години, нормата за допустими емисии на NOx е 150 mg/Nm³, ако изгарят природен газ, и 200 mg/Nm³, ако изгарят други газове или течни горива;

в) за частите от горивна инсталация, изхвърлящи отпадъчните газове през една или повече отделни димни тръби от общ комин, и чийто период на експлоатация не надвишава 1500 експлоатационни часа годишно, определени като плаваща средна стойност за период 5 години, могат да се прилагат НДЕ по буква "б" при отчитане на общата номинална входяща топлинна мощност на цялата горивна инсталация; в такива случаи се извършва отделен мониторинг на емисиите, отделяни от всяка от тези димни тръби;

г) по отношение на газовите турбини и газовите двигатели за аварийни случаи, чийто период на експлоатация не надвишава 500 експлоатационни часа годишно, не се прилагат определените в настоящата точка НДЕ; операторът на такива инсталации води отчетност за използваните експлоатационни часове.

7. Норми за допустими емисии (в mg/Nm³) на прахообразни вещества за горивни инсталации, използващи твърди или течни горива, с изключение на газови турбини и газови двигатели:

Обща номинална топлинна мощност (MW)	Въглища, включително лигнитни въглища и други твърди горива	Биомаса и торф	Течни горива (1)
50 – 100	30	30	30
100 – 300	25	20	25
> 300	20	20	20

(1) Нормата за допустими емисии е 50 mg/Nm³ за изгаряне на остатъци от дестилация и от преработка при рафинирането на суров нефт за собствена консумация в горивни инсталации, на които е издадено разрешително за ползване преди 27 ноември 2002 г. или чиито оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата, при условие че инсталацията е пусната в експлоатация не по-късно от 27 ноември 2003 г.

8. Норми за допустими емисии (в mg/Nm³) на прахообразни вещества за горивни инсталации, използващи газообразни горива, с изключение на газове турбини и газове двигатели:

В общия случай	5
Доменен газ	10
Газове, получени от черната металургия, които могат да бъдат използвани другаде	30

Част 2

Норми за допустими емисии на горивни инсталации по чл. 5, ал. 2 и 3

1. Всички НДЕ се изчисляват при следните условия: температура 273,15 К, налягане 101,3 kPa - след корекция за съдържанието на водна пара в отпадъчните газове и при стандартно съдържание на O₂ в отпадъчните газове, равно на 6 % при използване на твърди горива, на 3 % - за горивни инсталации, различни от газове турбини и газове двигатели и използващи течни или газообразни горива, и на 15 % - за газове турбини и газове двигатели.

По отношение на газове турбини с комбиниран цикъл и допълнително изгаряне стандартното съдържание на O₂ в отпадъчните газове може да бъде определено от министъра на околната среда и водите или от упълномощено от него длъжностно лице, като бъдат отчетени специфичните характеристики на съответната инсталация.

2. Норми за допустими емисии (в mg/Nm³) на SO₂ за горивни инсталации, използващи твърди или течни горива, с изключение на газове турбини и газове двигатели:

Обща номинална топлинна мощност (MW)	Въглища, включително лигнитни въглища и други твърди горива	Биомаса	Торф	Течни горива
50 – 100	400	200	300	350
100 – 300	200	200	300 250 – в случай на изгаряне в псевдокипящ слой	200
> 300	150 200 – в случай на изгаряне в псевдокипящ слой – от циркулиращ тип или под налягане	150	150 200 – в случай на изгаряне в псевдокипящ слой	150

3. Норми за допустими емисии (в mg/Nm³) на SO₂ за горивни инсталации, използващи газообразни горива, с изключение на газови турбини и газови двигатели:

В общия случай	35
Втечен газ	5
Нискокалорични коксови газове	400
Нискокалорични доменни газове	200

4. Норми за допустими емисии (в mg/Nm³) на NO_x за горивни инсталации, използващи твърди или течни горива, с изключение на газови турбини и газови двигатели:

Обща номинална топлинна мощност (MW)	Въглища, включително лигнитни въглища и други твърди горива	Биомаса и торф	Течни горива
50 – 100	300 400 – при прахово горене на лигнитни въглища	250	300
100 – 300	200	200	150
> 300	150 200 – при прахово изгаряне на лигнитни въглища	150	100

5. Газови турбини, включително инсталации с комбиниран цикъл (CCGT), използващи за горива течни леки и средни дестилати, спазват НДЕ на NO_x от 50 mg/Nm³ и на CO от 100 mg/Nm³.

По отношение на газови турбини за аварийни случаи, чийто период на експлоатация не надвишава 500 експлоатационни часа годишно, определените в настоящата точка НДЕ не се прилагат. Операторът на такива инсталации води отчетност за използваните експлоатационни часове.

6. Норми за допустими емисии (в mg/Nm³) на NO_x и CO за горивни инсталации, използващи газообразно гориво:

	NO _x	CO
Горивни инсталации, различни от газови турбини и газови двигатели	100	100
Газови турбини, включително инсталации с комбиниран цикъл (CCGT)	50(1)	100
Газови двигатели	75	100

(1) За газови турбини в инсталации с единичен цикъл, чийто к.п.д. надвишава 35 %, определен по ISO при условията на базов товар, НДЕ се определят по формулата $50 \times \eta/35$, където η е к.п.д. на газовата турбина, изразен в проценти (определен по ISO при условията на базов товар).

За газовите турбини, включително за инсталациите с комбиниран цикъл (CCGT), определените в настоящата точка НДЕ на NO_x и на CO се прилагат само при натоварване над 70 %.

По отношение на газови турбини и газови двигатели за аварийни случаи, чийто период на експлоатация не надвишава 500 експлоатационни часа годишно, определените в настоящата точка НДЕ не се прилагат. Операторът на такива инсталации води отчетност за използваните експлоатационни часове.

7. Норми за допустими емисии (в mg/Nm³) на прахообразни вещества за горивни инсталации, използващи твърди или течни горива, с изключение на газови турбини и газови двигатели:

Обща номинална топлинна мощност (MW)	Прах
50 – 300	20
> 300	10 20 – за биомаса и торф

8. Норми за допустими емисии (в mg/Nm³) на прахообразни вещества за горивни инсталации, използващи газообразни горива, с изключение на газови турбини и газови двигатели:

В общия случай	5
Доменен газ	10
Газове, получени от черната металургия, които могат да бъдат използвани другаде	30

Част 3 Мониторинг на емисиите

1. Концентрациите на SO₂, NO_x и прах в изпусканията в атмосферата отпадъчни газове от всички горивни инсталации, чиято обща номинална входяща топлинна мощност е равна или по-голяма от 100 MW, се измерват непрекъснато посредством автоматична система (АС) за собствени непрекъснати измервания (СНИ).

Концентрацията на СО в отпадъчните газове от всички горивни инсталации, използващи газообразни горива, чиято обща номинална входяща топлинна мощност е равна или по-голяма от 100 MW, се измерва непрекъснато.

2. Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) в КР може да разреши да не бъдат извършвани посочените в т. 1 непрекъснати измервания в следните случаи:

а) за горивните инсталации, чийто общ експлоатационен период е по-малък от 10 000 експлоатационни часа;

б) за емисиите на SO₂ и прах, изпускани от горивни инсталации, работещи с

природен газ;

в) за емисиите на SO₂, изпускан от горивни инсталации, работещи с течно гориво с известно съдържание на сяра, при липса на оборудване за десулфуризация на отпадъчните газове;

г) за емисиите на SO₂, изпускани от горивни инсталации, изгарящи биомаса, ако операторът може да докаже, че емисиите на SO₂ по никакъв начин не могат да бъдат по-високи от предписаните НДЕ.

3. Когато не се изискват непрекъснати измервания, се извършват периодични измервания поне веднъж на шест месеца на емисиите на SO₂, NO_x, прах и при горивните инсталации, изгарящи газообразни горива – на CO.

4. За горивни инсталации, използващи въглища, включително лигнитни въглища, се измерват поне веднъж годишно общите емисии на живак при спазване изискванията на чл. 10 от Наредба № 1 за норми на допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (ДВ, бр. 64 от 2005 г.).

5. Като алтернатива на посочените в т. 3 измервания на SO₂ и NO_x могат да се прилагат други процедури за определяне на емисиите, верифицирани и одобрени от изпълнителния директор на ИАОС, след положително становище на министъра на околната среда и водите. При тези процедури трябва да се прилагат подходящи CEN стандарти или, ако няма подходящи такива - ISO стандарти, национални или други международни стандарти, гарантиращи получаването на данни с равностойно научно качество.

6. Операторът уведомява министъра на околната среда и водите за съществени промени във вида на използваното гориво или в начина на работа на инсталацията. При наличието на такива промени изпълнителният директор на ИАОС решава дали изискванията за мониторинг, посочени в т. 1 - 4, са все още подходящи или е необходимо да бъдат променени.

7. Непрекъснатите измервания, извършвани съгласно т. 1, включват измерване на дебита, температурата, налягането, съдържанието на кислород и водна пара в отпадъчните газове. Когато взетите за проби отпадъчни газове са изсушени преди анализа на емисиите, не е необходимо непрекъснато измерване на съдържанието на водна пара в отпадъчните газове.

8. Вземането на проби и анализът на съответните замърсяващи вещества и измерванията на експлоатационните показатели, както и осигуряването на качеството на АС за измерване и референтните измерителни методи за калибриране на тези системи се извършват в съответствие с CEN стандартите. Ако няма CEN стандарти, се прилагат ISO стандарти, национални или други международни стандарти, гарантиращи получаването на данни с равностойно научно качество.

Автоматичните системи за измерване се контролират чрез паралелни измервания с референтни методи поне веднъж годишно.

Операторът уведомява директора на съответната РИОСВ за резултатите от проверката на АС за измерване.

9. Стойностите на 95 %-ните доверителни интервали на всяка една измерена стойност не трябва да превишават със следните проценти съответните НДЕ:

За въглероден оксид	с 10 %
За серен диоксид	с 20 %
За азотни оксиди	с 20 %
За прах	с 30 %

10. Валидираните средночасови и средноденонощни стойности се получават, като от измерените валидни средночасови стойности се извади стойността на съответния доверителен интервал, посочен в т. 9.

Ден, в който повече от три средночасови стойности са невалидни поради лошо функциониране или операции по поддръжката на автоматичната система за измерване, не се отчита. Ако поради тези причини се наложи обявяването за невалидни на данните за повече от 10 дни в годината, директорът на съответната РИОСВ изисква от оператора да вземе адекватни мерки за подобряване надеждността на автоматичната система за измерване.

11. При инсталации, които спазват степените на десулфуризация, посочени в чл. 12, се измерва съдържанието на сяра в изгаряните въглища по ред и начин, определени с Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници. Операторът уведомява министъра на околната среда и водите за съществени промени във вида на използваното гориво.

Част 4

Оценка на спазването на нормите за допустими емисии

1. При извършване на непрекъснати измервания НДЕ, определени в части 1 и 2, се приемат за спазени, ако оценката на измерените резултати показва, че за експлоатационните часове в рамките на една календарна година са спазени всички изброени по-долу условия:

а) нито една валидирана средномесечна стойност не превишава съответните НДЕ, определени в части 1 и 2;

б) нито една валидирана среднодневна стойност не превишава 110 % от съответните НДЕ, определени в части 1 и 2;

в) в случаите на горивни инсталации, състоящи се само от въглищни котли с обща номинална топлинна входяща мощност под 50 MW, нито една валидирана средноденонощна стойност не превишава 150 % от съответните НДЕ, определени в части 1 и 2;

г) 95 % от всички валидирани средночасови стойности в рамките на една година не превишават 200 % от съответните НДЕ, определени в части 1 и 2.

Валидираните средни стойности се определят както е посочено в част 3, т. 10.

При изчисляването на средните стойности на емисиите не се вземат предвид стойностите, измерени през периодите, посочени в чл. 7, 8 и 22, както и по време на периодите на пускане и спиране.

2. Когато не се изисква извършването на непрекъснати измервания, определените в части 1 и 2 НДЕ се считат за спазени, ако при всяко едно от измерванията, извършени

съгласно изискванията на Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници, не са превишени нормите за допустими емисии.

Част 5 Минимални степени на десулфуризация

1. Минимални степени на десулфуризация за горивни инсталации по чл. 5, ал. 1:

Обща номинална топлинна мощност (MW)	Минимални степени на десулфуризация	
	Инсталации, на които е издадено разрешително за ползване преди 27 ноември 2002 г. или чиито оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата, при условие че инсталацията е пусната в експлоатация не по-късно от 27 ноември 2003 г.	Други инсталации
50 – 100	80 %	92 %
100 – 300	90 %	92 %
> 300	96 %(1)	96 %

(1) За горивни инсталации, изгарящи нефтен битум, минималната степен на десулфуризация е 95 %.

2. Минимални степени на десулфуризация за горивни инсталации по чл. 5, ал. 2 и 3:

Обща номинална топлинна мощност (MW)	Минимални степени на десулфуризация
50 – 100	93 %
100 – 300	93 %
> 300	97 %

Част 6

Спазване на степените на десулфуризация

Минималните степени на десулфуризация, определени в част 5, се прилагат като средномесечна норма за допустими емисии.

Част 7

Средни норми за допустими емисии от горивни инсталации на няколко горива, разположени на площадката на една рафинерия

Средните НДЕ (в mg/Nm³) на SO₂ за горивни инсталации на няколко горива, разположени на площадката на една рафинерия, с изключение на газови турбини и газови двигатели, които използват за гориво (самостоятелно или съвместно с други горива) остатъци от дестилация и преработка при рафинирането на суров нефт, и при условие че произвежданата от тях топлинна енергия е предназначена за задоволяване на потребностите на консуматорите, намиращи се в границите на площадката, са:

а) за горивни инсталации, на които е издадено разрешително за ползване преди 27 ноември 2002 г. или чиито оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата, при условие че инсталацията е била пусната в експлоатация най-късно на 27 ноември 2003 г. - 1000 mg/Nm³;

б) за други горивни инсталации - 600 mg/Nm³.

Тези НДЕ се изчисляват при температура 273,15 К, налягане 101,3 kP, след корекция за съдържанието на водна пара в отпадъчните газове и при стандартно съдържание на O₂ в отпадъчните газове от 6 % за твърди горива и 3 % за течни и газообразни горива.

Приложение № 2
към чл. 11, буква "б",
чл. 13, ал. 3, чл. 15, ал. 3 и 4,
чл. 18, ал. 1 и чл. 20, буква "г"

Таблица 1. Норми за допустими емисии на отделните горивни инсталации, различни от газови турбини и газови двигатели, при съдържание на кислород в отпадъчните газове 6 % за твърди горива и 3 % за течни и газообразни горива:

Замърсител	Вид гориво	НДЕ (в mg/Nm ³)			
		50 – 100 MW	>100 – 300 MW	>300 – 500 MW	>500 MW
SO ₂	Твърдо	2000	От 2000 до 400 (линейно намаляване)(1)		400
	Течно	1700		От 1700 до 400 (линейно намаляване)	400
	Газообразно	35 – в общия случай 5 – за втечен газ 800 – за коксов газ и доменен газ			
NO _x	Твърдо(2)	600			200(3)
	Течно	450			400
	Газообразно	300			200
Прах	Твърдо	100			50(4)
	Течно	50(5)			
	Газообразно	5 – в общия случай 10 – за доменен газ 50 – за газове, получени от черната металургия, които могат да бъдат използвани другаде			

(1) 800 mg/Nm³ - за инсталации с номинална входяща топлинна мощност, по-голяма или равна на 400 MW, чийто период на експлоатация не надвишава 1500 експлоатационни часа годишно.

(2) 1200 mg/Nm³ - за инсталации, които в рамките на период 12 месеца, приключващ на 1 януари 2001 г., са функционирали чрез използване и продължават да функционират чрез използване на твърди горива със съдържание на летливи вещества <10 %.

(3) 450 mg/Nm³ - за инсталации, чийто период на експлоатация не надвишава 1500 експлоатационни часа годишно.

(4) 100 mg/Nm³ - за инсталации, за които първоначалното разрешение за строеж, или при липсата на такава процедура - първоначално разрешително за ползване, е било дадено преди 1 юли 1987 г., и които изгарят твърди горива с топлина на изгаряне под 5800 kJ/kg, влагосъдържание >45 % (тегловни), комбинирано съдържание на влага и пепел >60 % (тегловни) и съдържание на калциев оксид >10 %.

(5) 100 mg/Nm³ - за инсталации с номинална входяща топлинна мощност, по-ниска от 500 MW, които изгарят течни горива със съдържание на пепел >0,06 %.

Таблица 2. Норми за допустими емисии на газове турбини и газове двигатели при съдържание на кислород в отпадъчните газове 15 %:

	НДЕ за NO _x (в mg/Nm ³)
Газови двигатели (използващи газообразни горива)	100
Газови турбини, включително инсталации с комбиниран цикъл (CCGT), използващи следните горива:	
Природен газ (1)	50 (1)(2)
Газообразни горива, различни от природен газ	120
Леки и средни дестилати	120

(1) 75 mg/Nm³ в следните случаи (в които к.п.д. на газовата турбина е определен по ISO при условията на базов товар):

- газови турбини, използвани в комбинирана система на производство на топлина и електроенергия, с общ к.п.д. над 75 %;
- газови турбини, използвани в инсталациите с комбиниран цикъл със среден общ годишен електрически к.п.д. над 55 %;
- газови турбини за механични задвижвания.

(2) За единичните газови турбини, които не отговарят на никоя от категориите, посочени в (1), но чийто к.п.д. е над 35 % (определен по ISO при условията на базов товар), НДЕ е 50 x η/35, като η е к.п.д. на газовата турбина, изразен в проценти (определен по ISO при условията на базов товар).

Таблица 3. Минимални степени на десулфуризация на отделните горивни инсталации, използващи местно твърдо гориво, които не могат да спазят НДЕ за SO₂, посочени в таблица 1, поради характеристиките на това гориво:

Обща номинална входяща топлинна мощност	Минимални степени на десулфуризация
50 – 100 MW	60 %
>100 – 300 MW	75 %
>300 – 500 MW	90 %
>500 MW	94 % – в общия случай 92 % – за инсталации, при сключен договор за изграждането на инсталация за десулфуризация или на оборудване за инжектиране на калциев оксид, при условие че работите по инсталирането са започнали преди 1 януари 2001 г.